

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 224

van **LUDWIG VANDENHOVE**

datum: 2 januari 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Patrijzenbestand - Studie Vlaams Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO)

Met betrekking tot het patrijzenbestand voert de Vlaamse overheid op zijn zachtst uitgedrukt een dubbelzinnig beleid. Enerzijds beschermt de overheid - terecht - de patrijs, anderzijds wordt de jacht op patrijzen verder getolereerd.

Onlangs nog heeft het eigen INBO de funeste impact van de jacht op patrijzen in kaart gebracht.

1. Hoe schat de minister de resultaten van het INBO-onderzoek in?
2. Wat is de minister van plan aan deze tegenstelling in het beleid te doen?
3. De vzw Vogelbescherming Vlaanderen stelt een jachtverbod op patrijzen voor.
Wat is de houding van de minister daartegenover?

ANTWOORD

op vraag nr. 224 van 2 januari 2020

van **LUDWIG VANDENHOVE**

1. Het INBO-onderzoek¹ waarnaar verwezen wordt, betreft een literatuurstudie naar de mogelijke impact van jacht op patrijzenpopulaties in Vlaanderen via de verkenning van een aantal buitenlandse populatiemodellen. Dit rapport beoogt de opgedane kennis samen te vatten en beleidsaanbevelingen te formuleren. Welke beleids- of beheermaatregelen het meest efficiënt of effectief zouden zijn voor het herstel van de patrijs in Vlaanderen vormt niet de centrale vraagstelling van het rapport. Daarvoor zijn betere inzichten nodig in de populatieparameters van de Vlaamse populatie, gegevens die op dit moment ontbreken.

Het INBO-rapport legt in het bijzonder bloot dat er voor de patrijs actueel erg weinig betrouwbare cijfers zijn rond populatiegrootte, populatiedensiteit en jachtintensiteit. Niettegenstaande zijn dit de cruciale parameters die voorhanden zouden moeten zijn om het beleid ten aanzien van de bejaging van de patrijs op een wetenschappelijk onderbouwde manier vorm te geven.

De trend van de patrijzenpopulatie wordt in het rapport gebaseerd op enerzijds de resultaten van het Algemene Broedvogel Inventarisatie project (ABV) die een relatieve indicatie geven. Anderzijds op basis van de afschotstatistieken die jaarlijks vanuit de Wildbeheereenheden (WBE's) worden gerapporteerd en die, mits de nodige voorzichtigheid, eveneens een indicator vormen voor de populatietrend. Beide indicatoren wijzen op een verdere sterke afname van de soort.

Naast de trend is ook de populatiegrootte van belang. Recente gestandaardiseerde schattingen van de voorjaarsstand zijn echter niet beschikbaar. De meest recente schatting van de Vlaamse patrijzenpopulatie op basis van een gestandaardiseerde telmethode over heel Vlaanderen, is gebaseerd op de Vlaamse broedvogelatlas (periode 2000-2002). Het broedbestand werd toen op 3.500 tot 10.000 broedparen geschat. Via hun jaarlijks wildrapport moeten de WBE's een schatting van de voorjaarsstand binnen hun werkingsgebied rapporteren. Voor 2016 liggen deze cijfers (gesommeerd 24.698 broedparen) bijna vijf keer hoger dan deze afgeleid uit de telgegevens in het kader van de broedvogelatlas (maximaal 5.000 broedparen, met trendcorrectie o.b.v. het ABV-project). Het is niet duidelijk waar deze discrepantie aan te wijten is.

2. In het huidige beleid is de patrijs énkél bejaagbaar in WBE-verband en énkél wanneer binnen die WBE over de ganse oppervlakte van het werkingsgebied de dichtheid minstens gemiddeld 3 koppels per honderd ha open ruimte bedraagt, berekend over de laatste 3 jaren. Door te werken met een drempelwaarde voor het bejagen van patrijs wil de Vlaamse overheid de jacht beperken tot gebieden met een voldoende hoge populatiedensiteit. Het stimuleert jagers ook om in hun jachtveld de nodige maatregelen te nemen om de populatie op peil te houden en overbejaging te vermijden. Deze differentiatie hoeft niet als tegenstrijdig gezien te worden en komt eveneens aan bod in het INBO-rapport, waar het concept van duurzame jacht toegelicht wordt.

Het INBO-rapport evalueert tevens de praktische uitvoering van het beleid. De laatste jaren nemen zowel het afschot als de populatietrend in Vlaanderen af, terwijl er tegelijkertijd toch een toenemend aantal WBE's is waar patrijs bejaagd wordt.

¹ Scheppers T., Verzelen Y., Devos K., Huysentruyt F., Casaer J., Adriaens T., De Bruyn L., Van Den Berge K., Van Daele T., Vermeersch G. (2019). De impact van jacht op patrijzenpopulaties: Wat kunnen populatiemodellen ons leren? Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (29). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.15402520

Uit de INBO-studie blijkt hierdoor de noodzaak naar betrouwbare schattingen, op basis van specifieke gevalideerde monitoringsmethodes, om het gedifferentieerd beleid in de praktijk op een correcte manier te realiseren. Het verkrijgen van een correcte schatting van de voorjaarsstand is dan ook essentieel en prioritair. Daarnaast blijkt uit de studie het grote belang van de jachtintensiteit; dit is de verhouding tussen de najaarsstand (vóór het jachtseizoen) en het afschot. Momenteel zijn daarover geen cijfers beschikbaar gezien de najaarsstand door de WBE's niet gerapporteerd hoeft te worden. In het bijzonder voor patrijs is dit nochtans een cruciaal element op basis waarvan het afschot dient te worden bepaald.

In mijn Beleidsnota Omgeving heb ik voorzien de bejaagbaarheid van kwetsbare en zeldzame soorten die achteruitgaan, zoals de patrijs, op basis van wetenschappelijke monitoring bij te stellen. Het INBO-rapport maakt duidelijk dat het momenteel ontbreekt aan een omvattend en gedetailleerd beeld om de impact van de jacht op de populatietoestand van de soort eenduidig vast te stellen.

Desalniettemin brengt de studie voldoende elementen en inzichten aan het licht om te stellen dat de huidige aanpak grondige bijsturing vereist om de toestand van de patrijspopulatie in Vlaanderen te verbeteren en op langere termijn het overleven van de soort in Vlaanderen te waarborgen.

3. De primaire oorzaak van de achteruitgang van de patrijs wordt algemeen toegewezen aan het intensieve grondgebruik door de landbouw. In een steeds grootschaliger ingericht en efficiënter bewerkt landbouwgebied is steeds minder voedsel, dekking en veilige broedbiotoop voorhanden. De INBO-studie voorspelt dat de soort, ook bij een jachtverbod, verder achteruit zal gaan zolang er geen structureel werk gemaakt wordt van biotoopverbetering. Een (tijdelijk) jachtverbod zou desalniettemin de effectiviteit van biotoopverbeterende maatregelen naar populatieherstel toe kunnen verhogen.

Mijn administratie bereidt momenteel een Soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor akkervogels voor, waarin de patrijs als één van de paraplu-soorten is opgenomen. Dit SBP focust zich op een planmatig behoud en herstel van akkervogelgemeenschappen door de programmatische afstemming van onder andere maatregelen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (beheerovereenkomsten), gebiedsgerichte ondersteuning en onderzoek. Dat in de beleidsnota Landbouw van collega Minister Crevits gestreefd wordt om minimaal 10% van de VLIF-middelen in te zetten voor niet-productieve investeringen voor o.a. de aanplant van kleine landschapselementen, stelt mij op dat vlak hoopvol. Net zoals de versterkte inzet op het instrument beheerovereenkomsten en de GLB-brede aandacht voor landschapsherstel, bodembeheer en biodiversiteit.

Duurzame jacht op patrijs kan in Vlaanderen een toekomst hebben indien deze op een verantwoorde manier gebeurt op basis van correcte en betrouwbare monitoringsdata. Zoals hierboven reeds gesteld, zal ik de nodige stappen ondernemen om de correcte implementatie van de reeds bestaande differentiatie in de jachtwetgeving na te streven door de nodige parameters via een voldoende betrouwbare methodiek te verzamelen. Overbejaging vormt in het bijzonder een belangrijke bedreiging voor het behoud en herstel van de populatie. Het bijkomend verzamelen van data om de jachtintensiteit in te schatten en eventuele overbejaging in beeld te brengen, is dan ook belangrijk.